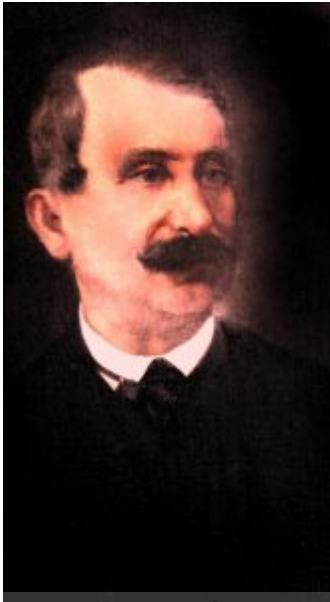

RAMURILE GENEALOGICE ALE UNEI FAMILII...

„Fii lui Dumnezeu, văzînd pe fetele oamenilor
că sunt frumoase, le luară loru-și de soți, -
din care se născură cei mai puternici și frunțași ai pămîntului”.
(Moise.VI. 2-4)

Între cele mai însemnate izvoare ajutătoare - de care se folosește istoria se enumeră: datele genealogice și heraldice.

Biblia, Evangheliile, Sinaxariile și alte cărți bisericești - ce sunt ele în partea lor mai remarcabilă?

Poeții epici ai clasicității deduc origina națiunii din zeii Olimpici; familiile patricienilor romani din triburile primitive: Ramnes, Titii și Luceres; alții găsesc origina - după căderea ve-chiului imperiu roman la opturații imperiului, lui Carol cel Mare.

Tacit, scrie de germani: Reges ex nobilitate sumunt. Cu expediți-ile cruciate începe și heraldica modernă. Sistemul feudal al Europei occidentale, constrîngea familiile aristocratice, să țină continuitatea neîntreruptă a descendenților lor, spre a face deducția nobleții; la fel în imperiul bizantin se introduse prferințe la demnitățile de stat și apoi decăzu. La fel și stătuțelele peninsulei balcanice, - boerimea romană fu înlocuită prin arhontologia bizantină. La 1848 se arse în piața publică registrele arhontologice (la noi niște librii regii) - constituția modernă a țării șterse privilegiile de caste și titlaturile de noblețe.

Principele de Topeldo - în Ungaria - care apucase de timpuriu pe calapodul statelor catolice din occident, de teama atîtor autohtoni ce le disputau întîietatea istorică, - își renoiau documentele de pose-siune și succesiune cu mare inginuozitate. Vechii cronicari și isto-riografi unguei: Anonimus Belae Regis Notarios din sec. XII, Xeza, sec XIII, Thuroczzzy din sec. XV, merg cu deducțiile naționale pînă la cei 7 duci ai imigrații, și pînă la cele 108 neamuri - sub care se zice că a fost împărțită ginta maghiară, cutezînd a se sui pe scara genealogică pînă la marele vînător Nimrod și menajeria arcei lui Noe. Așa era spiritul vremii pe atunci. Scăpată teafăr de peripețiile potopu-lui - nu e vina lor că Antropologia nu ține socoteală de ei.

Un mare geneolog maghiar Naghy Ivan, în volumul său Maghyarszág - Családai vol. XII pag. 368 serie: „cele mai vechi familii ale patrii noastre, în general luate, abia pot trece peste sec. XII și XII cu documente autentice spre a dovedi serii neîntrerupte a generații lor; restul sunt scornituri poetice ale timpului mai recent. Poezia nu limpezește întunericul trecutului ci-l îndesește mai mult îngreund cercetările”.

Naghy Ivan - se folosește în grandioasa lucrare genealogică: Stematografia, de publicațiile lui Lehoczka; colecția geologică a lui Wagner, Hist.general, a lui Mikolov, Erdély nerez.családai de

Kovár, Almanahel de Gotha, manuscriptele din bibliotecile și arhivele publice private.

Nu vanitatea de a figura cu titluri, pe care azi lumea nu pune nici o greutate, ori a le glorifica castele și privilegiile, ce și-au trecut traiul și au mâncat mălaiul-; ci pur și simplu, descoperirea adevărului istoric, despre un trecut interesant de cunoscut.

Alături de maghiari sunt și fruntași români- ce au luat parte la evenimente, la lupte, au primit beneficii, donații de moșii și privilegii de noblețe.

Pe lângă documente istorice, cuvinte din bătrâni, monumente și tradiții povești și anecdote, jocuri și chiuituri, cântece și descânțe, arii, costume, datinile la fel, etc... Nu se pot uita Gh. Sincai, Cipariu, St. Moldoveanu, Hurmuzachi.

D. I. Pușcariu - le cere de la toți arhierii români de ambele confesiuni să cerceteze documentele din arhivele din Sibiu și apoi de la Academia, unde a lucrat neîntrerupt 1862-1882.

D. I. Pușcariu, arată că apoi d. St. Moldovanu, aduce din arhiva contelui Iesif Kémey, din Transilvania din ani 1868 - 1874, un bogat material cu privire la Krezintele districtelor valahe ale ținuturilor ardelenene și ungurese, descoperire surprinzătoare a lui Fr. Pesty, cu privire la Banatul Severinului și monumentelor pentru istoria țării Făgărașului- publicate mai întâiu în Columna lui Traian-sept. 1885 București, de N. Densusianu, apoi colecția Hansoki și Barițiu.

Răsfoind materialul primele două volume ale lui I. Pușcariu: A. Transcrierile de la an. 1812, or. Exhule, din diverse colecții, am aflat și eu câteva date însemnate genealogice ale familiei mele ce mă socot dator a le da la lumină în mod separat. M-am izbit de greutatea că numai în diferite timpuri, dar chiar în aceeași diplomă se găsesc nume proprii în mai multe chipuri, precum. Stan, Ztaan, Zttian; Stojka-S Ztoyca; Strîmbul, Ztrimbul; Sinka, Synka, etc precum și incidentul că mai mulți membrii dintr-o familie-din aceeași familie -depărtându-se prin căsătorii de vatra natală - împrăștiindu-se prin toate zonele ca funcționari civili, bisericești și militari - pe unde și-au moștenit și documente de noblețe și au schimbat numai modul de scriere, dar au reținut numai porecla titlurului, de ex: din Pop de Lemény- numai Lemény; din Pop de Homacza-numai Romaczay; din Stoica de Alzo-Veneției-numai Veaezei.

lată ce se află în Pușcariu, vol. I, pag.159: STOIKA, Sztojka de Alsé Venicze (Familia aceasta cea mai lătită în Veneția inferioară - din ținutul Făgărașului - e una din cele mai vechi - care a avut Chisoave încă din vechii voievozi al Valahiei ca duel de Făgăraș și Omlaș.

Hurmuzaki la vol. II/2, pag. 542 - arată că această familie se trage din Lipova -(prin înrîurire cu familia Mone) unde Ztoyka Stephannu a fost jude și voevod de Caransebeș - încă din sec. XVI, 1505, - când stabilit în Veneția de Jos- unde a primit moșii întinse prin înrudire cu familia Mone (Monia, Monya de Alzó Venicze 1449.

Pe cripta mormîntului lui Ionașcu Moné - de sub turnul lui din Veneția Inferioară-și deasupra

inscripții ce se află pe casa cea veche a lui se află ca insigne: un cerb cu crucea în gură ținând atârnată o cunună de mărgele în care se vede (atârnată) o mână ținând crucea. Iată și inscripția din care se arată legătura de familie: a familiei Moné cu familia Stoika, și din care reiese că fam. Moné datează de la anul 1185, - hrisov avut de Voievozii Valahi-care s-a pierdut: Viscit Gri. I. Venetus anne d. 1185. „Geologia autentică Monestică”, Gregorius Venetus thesaurovices Voevodae Nigr, a qua donatas IV valibus cum Silvis et Campis. gen. Grigor secundum anno 1216 hie g. Grigor. ex que Mailati Fi, 1250 lia Comana et II. Grigor Hidivisi 1279. M. I-a val Kutsulata K. II. Val. g. in. Val (1390) Venetia et rivului salsu sori s et Gr. gen. III. Grigor.- Koman, Sstoika. Thom divizi Gr. quarta integra sortit. gen Stephan gr. 1449) hic. g. Salomonem, (a matre Moné diet - et Stephan-Monehic. g. II. Man Moné Salomon gen. Man Marie(1499), Hic g. Stephan, Moné II. hic gen Voik Moné, hic g. Man Moné; hic gen. Ioanem Moné; ex quo lonas, Moné V, Vicar 1728...”

Familia Moné a avut mai multe ramuri: Unul are pergamentul în lite-re donaționale date de Catherina Branderburgica ou data Fegarat 28 M Mai 1630. Altul, literă conformatorie de la Gabriel Bethlen la 1616. Al treilea ram, are litere privilegiate, de la Rakoczi, datat la 18 sep-tembrie 1632 (Chișineu). Al patrulea ram, produce literă nouă de la baremul Anca Bernemisza la 20 Martie 1669 (Făgăraș). Altă ramură are diplomă de la Michael Apafi dată la 6 august 1689 la Rădurth și în fine, o ramură a primit inscripția de noblețe pe armă și pe scut o sabie în mână de la Carol al VI-lea la 1718. (Vezi Columa lui Traian 1882, pag. 567 și 1883 p. I-a, 9-a, și 174 după comunicările lui Pușcariu lui N. Densusianu.

INDEPENDENȚA ROMÂNĂ

Apare sub egida Fundației Literar Istorice „STOIKA”

Independența prin cultură

Revenind la familia Sztoika de Alsó Venicze - iată ce am aflat în Colecția lui Pușcariu, copii originale: I. Literile nou privilegiate și donaționale de la G. Bethlen de date Fogaraș 20 Aprilie 1628 date lui Dumitru Komanits alias Solomon Stoika. Solomon și Sandrinu Solomon (Moné) în privința posesorilor sale boernali din Alsó Venicze et Kocsulate (publicate în Columa lui Traian 1882, pag. 565 și 1883 pag. 437 de N.Densusianu, Însemnările fam. Komani tez e A. Vencze era: Scut militar de culoarea cerului pe al cărui câmp se vede un călăreț în vestminte verzi și un cal negru - ținând o sabie scoasă în mîna dreaptă).

II. Literile confirmatori de la Leopold I. date în Viena la 24 Februarie 1700 lui Ion și N. Stoika de A. Venitze, prin care se ratifică literile de la G. Bethlen mai sus menționate.

III. Litere nobilitare de la Carol VI, date în Luxemburg la 14 Iunie 1718 lui Ioane și lui Stephanu Stoika și fiilor lui Ioane anume: Stephanu, Ladislau (Vlad) și Ioanne, cu următoarele insemne: pe scut militar de culoarea cerului se vede un braț omenesc ținând sabia scoasă. Din această familie se trage și Anton Sztojka, fost jude ta-bulare rez. din M. Wásárhely.

IV. Sentința tabulară din anul 1845 - prin carepe baza diplomilor mai sus citate și a inquizitinelor genealogice din ani 1752, 1772 și 1773 familia nobilă Stoika de A. Veaitze se absolvă de

persecu-țiile forului producțional. Familia Stoika numără 85 familii (Colecția Pușcariu).

Familia Stoika de A. Venitze se înrudește cu fam. Klokoczan, căreia i s-a împietrat litera nobilitară de la Michaela Apafi, cu datul din Radnoth 11 August 1670 - conferite lui Stephan Stoika Klokoczan și fiului său Many Sztoika de A. Venitze, publicate în Făgăraș la 20 Martie 1671. Din familia aceasta o parte s-a colonizat în granița militară la Tohani - deunde au eșit mai mulți ofițeri de ștab.

Insignele militare stau dintr-un sceptru militar de culoarea ceru-lui, pe care se vede un leu ținând sabia în laba dreaptă (Colecția Pușcariu).

Din familia Stoika din Veneția de jos, s-au transplantat în Comitate - din care au răsărit 65 capi de familie. Liabu și Lazia și au primit documente de nobilitare sub Monica Christu la 16 Iunie 1598- la Alba-Iulia, și dela Carol al VI-lea, la 14 Iunie 1713 la Alba Iulia.

În comuna Porumbacu de jos, popa Zachí Stoyka-a ființat patru capi de familie și aprimit noblețea pentru bravură în război dela Ana Boremisza în Ianuarie 1671.

Alte familii înrudite: în comuna Satu Lung: are dela Congregația Mascală a Paganului din 1821-adeverință că e din fam. nobilă descendentă din Veneția de jos: 9 capi de familie vol. I pag. 103, Pușcariu.

Printre comisorii ce iau parte la 12 Iulie 1702 la punerea în posesie a titlurilor de noblețe date de Leopold I. ale unui boer mai nou Ladislau boer de Alzo Komanno și Mardsina (Marginea) - se află și un Stoika de Alzo-Venitise. Printre ei se află: Sztan Algya și Sztan Konta de A. Komana, Ion Sughemat și Sztan Roman de F. Komanna, May boier, Ona Granca, St. și Ion Vojesola de A. Veneția. Însemnele erau: Pe scute militare de culoarea cerului se vede un bărbat în vestminte roșii călare pe un cal galben, ținând în mâna dreaptă sabia scoasă, în stînga frîul calului.

Un crisov al lui Mircea Vodă prin care se recunoaște lui Radu Vulcan și Pasjul fiului lor Comșa, și lui Radu fiul lui Stoika, apo Stanislaz - Stambul, fiul lui Sandor de Vir, că poate primi succesiunea boemală a predecesorului lor Cocsta ce s-ar afla la familia Sandor în Vîrtea infernală” ..

0%

User Rating: Be the first one !